

2006

RURAL DEVELOPMENT AND CO-OPERATION

Paper 1

Time : 3 Hours /

[Maximum Marks : 300

INSTRUCTIONS

Each question is printed both in English and in Kannada.

Answers must be written in the medium specified (English or Kannada) in the Admission Ticket issued to you, which must be stated clearly on the cover of the answer book in the space provided for this purpose. No credit will be given for the answers written in a medium other than that specified in the Admission Ticket. In case of any doubt in the Kannada text, please refer to English text.

This paper has four parts :

A	20 marks
B	100 marks
C	90 marks
D	90 marks

Marks allotted to each question are indicated in each part.

*All questions in Part A, Part B and Part C are **compulsory**.*

*Answer any **three** questions in Part D.*

ವಿಶೇಷ ಸೂಚನೆ : ಈ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಸೂಚನೆಗಳ ಕನ್ನಡ ರೂಪಾಂತರವನ್ನು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಕೊನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ.

SEAL

PART A

4×5=20

Answer each question in about 50 words. Each question carries 5 marks.

1. (a) What is 'Rural Sociology' ?
- (b) Write a short note on Non-institutional Sources of Agricultural Credit.
- (c) Write a short note on the Drought-Prone Area Programme.
- (d) Write a short note on Social Forestry.

ಭಾಗ A

4×5=20

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೂ ಸುಮಾರು 50 ಪದಗಳಿಗೆ ಮೀರದಂತೆ ಉತ್ತರಿಸಿ. ಪ್ರತಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 5 ಅಂಕಗಳು.

1. (ಎ) ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ಎಂದರೇನು ?

(ಬಿ) ಸಾಂಸ್ಥಿಕವಲ್ಲದ ಕೃಷಿ ಸಾಲ ಮೂಲಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕಿರುಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.

(ಸಿ) ಕ್ಷಾಮಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುವ ಪ್ರದೇಶ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ ಕಿರುಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.

(ಡಿ) ಸಾಮಾಜಿಕ ಅರಣ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕಿರುಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.

[Turn over

PART B

10×10=100

Answer each question in about 100 words. Each question carries 10 marks.

Write a note on each of the following topics :

2. Salient characteristics of the Rural sector.
3. Working of Watershed Programmes in India.
4. Strategies for rural women empowerment.
5. Rural poverty in India.
6. Agricultural Price Policy in India.
7. Regional Rural Banks.
8. Khadi and Village Industries in India.
9. The Green Revolution in India.
10. Effects of rural to urban migration in Karnataka.
11. Rural Class System.

ಭಾಗ B

10×10=100

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಉತ್ತರವೂ 100 ಪದಗಳಿಗೆ ಮೀರದಂತಿರಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 10 ಅಂಕಗಳು.

ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದರ ಬಗ್ಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ :

2. ಗ್ರಾಮೀಣ ವಲಯದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಲಕ್ಷಣ.
3. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜಲಾನಯನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ನಿರ್ವಹಣೆ.
4. ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣದ ತಂತ್ರೋಪಾಯಗಳು.
5. ಭಾರತದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಬಡತನ.
6. ಭಾರತದ ಕೃಷಿ ಬೆಲೆಯ ನೀತಿ.
7. ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು.
8. ಭಾರತದ ಖಾದಿ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು.
9. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹಸಿರು ಕ್ರಾಂತಿ.
10. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ, ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುವುದರ ಪರಿಣಾಮಗಳು.
11. ಗ್ರಾಮೀಣ ವರ್ಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆ.

[Turn over

PART C

6×15=90

Answer each question in about 150 words. Each question carries 15 marks.

12. Evaluate the various land reforms introduced in India since Independence.
13. State the distinguishing features of agricultural labour in India. Discuss the measures undertaken by the Govt. of India to improve their conditions, with special reference to the National Rural Employment Act, 2005.
14. What is 'Kinship' ? Explain its importance in rural society.
15. "The Indian peasant is born in debt, lives in debt and dies in debt." Examine.
16. Examine Banking sector reforms and Credit flow to Agriculture.
17. Explain the causes of the low level of rural income in India.

ಭಾಗ C

6×15=90

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಉತ್ತರವೂ 150 ಪದಗಳಿಗೆ ಮೀರದಂತಿರಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 15 ಅಂಕಗಳು.

12. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಾಗಿನಿಂದ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅರಂಭಿಸಲಾದ ವಿವಿಧ ಸುಧಾರಣೆಗಳ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಮಾಡಿ.
13. ಭಾರತದ ಕೃಷಿಕಾರ್ಮಿಕರ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಅಧಿನಿಯಮ, 2005 ರ ವಿಶೇಷ ಉಲ್ಲೇಖದೊಂದಿಗೆ, ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿ.
14. 'ಬಂಧುತ್ವ' ಎಂದರೇನು ? ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅದರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
15. "ಭಾರತದ ರೈತ ಸಾಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುತ್ತಾನೆ, ಸಾಲದಲ್ಲಿ ಬದುಕುತ್ತಾನೆ, ಸಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾಯುತ್ತಾನೆ." — ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ.
16. ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ವಲಯದ ಸುಧಾರಣೆ ಮತ್ತು ಕೃಷಿಗೆ ಸಾಲದ ಹರಿವು ಕುರಿತು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ.
17. ಭಾರತದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಅದಾಯ ಕೆಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳೇನು ? ವಿವರಿಸಿ.

[Turn over

PART D

3×30=90

*Answer any **three** of the following questions, each in about 300 words.
Each question carries 30 marks.*

18. Distinguish between 'Development' and 'Growth'. Discuss different measures of development.
19. Examine the impact of WTO on Indian agriculture.
20. Review the working of India's Community Development Programme.
21. Describe the Integrated Rural Development Programme and evaluate its progress.
22. Discuss the Planning framework for Block and District level planning.

ಭಾಗ D

3×30=90

ಕೆಳಗಿನ ಯಾವುದಾದರೂ ಮೂರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಉತ್ತರವೂ 300 ಪದಗಳನ್ನು ಮೀರದಂತಿರಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗೂ 30 ಅಂಕಗಳು.

18. 'ಅಭಿವೃದ್ಧಿ' ಮತ್ತು 'ಬೆಳವಣಿಗೆ' ಇವೆರಡರ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿ. ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ವಿವಿಧ ಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿ.
19. ಭಾರತದ ಕೃಷಿ ರಂಗದ ಮೇಲೆ WTO ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ.
20. ಭಾರತದ ಸಮುದಾಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ.
21. ಸಮಗ್ರ ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಪ್ರಗತಿಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಿ.
22. ಘಟಕ ಹಾಗೂ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಯೋಜನೆಯ ಯೋಜನಾ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಿ.

2006

RURAL DEVELOPMENT AND CO-OPERATION

Paper 2

Time : 3 Hours /

[Maximum Marks : 300

INSTRUCTIONS

Each question is printed both in English and in Kannada.

Answers must be written in the medium specified (English or Kannada) in the Admission Ticket issued to you, which must be stated clearly on the cover of the answer book in the space provided for this purpose. No credit will be given for the answers written in a medium other than that specified in the Admission Ticket. In case of any doubt in the Kannada text, please refer to English text.

This paper has four parts :

A	20 marks
B	100 marks
C	90 marks
D	90 marks

Marks allotted to each question are indicated in each part.

*All questions in Part A, Part B and Part C are **compulsory**.*

*Answer any **three** questions in Part D.*

ವಿಶೇಷ ಸೂಚನೆ : ಈ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಸೂಚನೆಗಳ ಕನ್ನಡ ರೂಪಾಂತರವನ್ನು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಕೊನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ.

SEAL

PART A

4×5=20

Answer each question in about 50 words. Each question carries 5 marks.

1. Write short notes on each of the following :
 - (a) Gram Sabha
 - (b) Primary Agricultural Credit Societies
 - (c) Rural industries in Karnataka
 - (d) The *Anand* Pattern Dairy Co-operatives (APDCs)

ಭಾಗ A

4×5=20

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೂ ಸುಮಾರು 50 ಪದಗಳಿಗೆ ಮೀರದಂತೆ ಉತ್ತರಿಸಿ. ಪ್ರತಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 5 ಅಂಕಗಳು.

1. ಕಿರುಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ :

(ಎ) ಗ್ರಾಮಸಭಾ

(ಬಿ) ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಕೃಷಿಸಾಲ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು

(ಸಿ) ಕರ್ನಾಟಕದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು

(ಡಿ) ಆನಂದ್ ಮಾದರಿಯ ಡೈರಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು (APDCs)

[Turn over

PART B

10×10=100

Answer each question in about 100 words. Each question carries 10 marks.

2. Write a note on Ashok Mehta Committee on Panchayat Raj Institutions (1977).
3. Write a note on the 73rd Constitution Amendment Act, 1993.
4. Write a note on the Royal Commission on Decentralisation (1907).
5. Define 'Co-operation' and briefly explain the principles of Co-operation.
6. Write a note on the Co-operative Movement in Karnataka.
7. Write a note on Consumer's Co-operatives.
8. Write a note on Balwant Rai Mehta Committee (1959).
9. Write a note on the empowerment of women and weaker sections.
10. Write a note on the National Co-operative Development Corporation.
11. Write a note on Malnad Area Development Board.

ಭಾಗ B

10×10=100

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಉತ್ತರವೂ 100 ಪದಗಳಿಗೆ ಮೀರದಂತಿರಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 10 ಅಂಕಗಳು.

2. ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಶೋಕ್ ಮೆಹ್ತಾ ಸಮಿತಿ (1977)ರ ಬಗ್ಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.
3. 73ನೇ ಸಂವಿಧಾನ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಅಧಿನಿಯಮ, 1993ರ ಬಗ್ಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.
4. ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ರಾಯಲ್ ಆಯೋಗ, (1907)ರ ಬಗ್ಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.
5. 'ಸಹಕಾರ' ಎಂದರೇನು ? ಸಹಕಾರ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ.
6. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.
7. ಗ್ರಾಹಕರ ಸಹಕಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.
8. ಬಲವಂತ್ ರಾಯ್ ಮೆಹ್ತಾ ಸಮಿತಿ (1959)ರ ಬಗ್ಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.
9. ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗಗಳವರ ಸಬಲೀಕರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.
10. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಹಕಾರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮದ ಬಗ್ಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.
11. ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.

[Turn over

PART C

6×15=90

Answer each question in about 150 words. Each question carries 15 marks.

12. Describe the process of decentralized planning in Karnataka.
13. Review the working of the Hyderabad-Karnataka Area Development Board.
14. Discuss the issues involved in implementing the reform measures suggested by the Task Force on the revival of rural co-operative credit institutions (Vaidyanathan Committee, 2005).
15. What are the problems of Agricultural Marketing Co-operatives in India ? Discuss.
16. Explain the present structure and functions of Panchayat Raj Institutions in Karnataka.
17. Comment on the 12th Finance Commission and devolution of resources to local bodies.

ಭಾಗ C

6×15=90

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಉತ್ತರವೂ 150 ಪದಗಳಿಗೆ ಮೀರದಂತಿರಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 15 ಅಂಕಗಳು.

12. ಕರ್ನಾಟಕದ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
13. ಹೈದರಾಬಾದ್-ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರದೇಶ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ.
14. ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಹಕಾರ ಸಾಲನೀಡಿಕೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ ಕುರಿತ ಕಾರ್ಯಪಡೆಯು (ವೈದ್ಯನಾಥನ್ ಸಮಿತಿ, 2005) ಸೂಚಿಸಿದ ಸುಧಾರಣಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಿ.
15. ಭಾರತದ ಕೃಷಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೇನು ?
16. ಕರ್ನಾಟಕದ ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಈಗಿನ ರಚನೆ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
17. 12ನೇ ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ನಿಕಾಯಗಳಿಗೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬರೆಯಿರಿ.

[Turn over

PART D

3×30=90

*Answer any **three** of the following questions, each in about 300 words.
Each question carries 30 marks.*

18. Describe the evolution of the criteria for fiscal decentralization to rural local bodies in India and bring out their weaknesses.
19. Briefly enumerate the structure, organisation and functions of Indian co-operative credit societies.
20. Give an account of the role of NABARD in Agricultural Finance in India.
21. Explain the role of Co-operation in India in the context of the New Economic Policy.
22. Analyse the trends in the growth of agricultural production and exports in Karnataka.

ಭಾಗ D

3×30=90

ಕೆಳಗಿನ ಯಾವುದಾದರೂ ಮೂರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಉತ್ತರವೂ 300 ಪದಗಳನ್ನು ಮೀರದಂತಿರಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗೂ 30 ಅಂಕಗಳು.

18. ಭಾರತದ ಸ್ಥಳೀಯ ನಿಕಾಯಗಳಿಗೆ ಹಣಕಾಸು ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣದ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ ಕ್ರಮವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ದೌರ್ಬಲ್ಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
19. ಭಾರತದ ಸಹಕಾರ ಸಾಲ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ರಚನೆ, ಸಂಘಟನೆ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿ.
20. ಭಾರತದ ಕೃಷಿ ಹಣಕಾಸು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ನಬಾರ್ಡ್ (NABARD) ನ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.
21. ಖೋಸ ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಸಹಕಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
22. ಕರ್ನಾಟಕದ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹಾಗೂ ರಫ್ತುಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ.